

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/151/2025
Identifikačné číslo spisu:	8620200181
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8620200181.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne J., narodenej M., zastúpenej advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Orange Slovensko a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35697270, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46759875, o náhradu nemajetkovej ujmy 5.000 eur, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-5C/5/2020 (pôvodne na Okresnom súde Svidník), o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 24. apríla 2025 sp. zn. 6Co/39/2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má proti žalovanej plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. júna 2022 č. k. 5C/5/2020-145 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobkyni priznal náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej v poradí prvým rozsudkom z 30. marca 2023 sp. zn. 6Co/3/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 110 eur, v prevyšujúcej vyhovujúcej časti ho zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozhodol, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

2.1. V súvislosti s odvolacou námietkou týkajúcou sa miestnej nepríslušnosti prvoinštančného súdu odvolací súd dospel k záveru, že vo veci konal miestne príslušný súd. Predmetom konania je nárok majúci základ v porušení práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka s uplatnením požiadavky na náhradu nemajetkovej ujmy. Z vykonaného dokazovania mal za nepochybné, že udalosť únikom dokladov s osobnými údajmi, ktorá zakladá nárok, ktorý bol predmetom konania,

nastala v súvislosti s osobnými dátami, t. j. osobnými právami žalobcu, čo ani sporné nebolo, ide tak o udalosť zakladajúcu nárok na náhradu škody, čím bola daná miestna príslušnosť Okresného súdu Svidník na základe § 19 písm. b) CSP.

2.2. Čo sa týka otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v konaní, odvolací súd

sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, pričom v celom rozsahu na toto odôvodnenie poukázal. Mal za nepochybné, že žalobca vstupoval do právneho vzťahu so žalovanou, pričom táto konala prostredníctvom splnomocnenej osoby a žalovaná aj keď konajúca prostredníctvom splnomocneného zástupcu zasiahla do osobnostných práv žalobcu tým, že nezabezpečila jeho osobné údaje pred prípadným zneužitím, pričom práve na tento prípad sa vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2712/2005, nakoľko sa jedná o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol spôsobený sprostredkovateľom, teda inou právnickou osobou pri realizácii činností žalovanej a vtedy sa tento neoprávnený zásah pričíta tejto právnickej osobe, teda žalovanej. Konštatoval, že pokiaľ je jednoznačne preukázané (ako to bolo v tomto prípade), že došlo k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konaním žalovanej, nie je relevantné použitie ustanovení zákona o ochrane osobných údajov, nakoľko priamo z uvedeného zákona vyplýva záver, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti tak ako to využil žalobca v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu preto nemôže byť rozhodujúce ani rozhodnutie Úradu na ochranu osobných údajov, na ktoré sa odvoláva žalovaná, ktoré v súvislosti s jej zodpovednosťou neskončilo vydaním rozhodnutia o porušení ustanovení zákona o ochrane osobných údajov. Z tohto dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia námietka žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie nie je dôvodná.

2.3. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) odvolací súd uviedol, že táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, a to vo vzťahu k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie aj v otázke premlčania. Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je deň 09. 02. 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom. Túto skutkovú okolnosť je potrebné považovať za moment vzniku bezpečnostného incidentu. Nasledujúcim dňom 10. 02. 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula 10. 02. 2020. Žaloba bola na súd doručená dňa 04. 02. 2020, teda pred uplynutím premlčacej doby.

2.5. V odôvodnení k primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že nárok je daný, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie, ktoré priznáva fyzickým osobám ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a vzhľadom na závažnosť okolností a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z judikatúry súdov Slovenskej republiky, ktorú zvyčajne priznávajú pozostalým po osobách, ktoré boli usmrtené pri dopravných nehodách a zo zákonnej úpravy nárokov poškodených z trestných činov. S ohľadom na takto stanovovanú náhradu nemajetkovej ujmy sa odvolaciemu súdu javila náhrada priznaná žalobcovi súdom prvej inštancie neprimerane vysoká. Bol toho názoru, že v danej veci možno uvažovať o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obeť násilných trestných činov (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Zároveň zohľadnil, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale len k možnosti ich ohrozenia, čo odôvodnilo ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % pri vyššie uvedenej úvahe a dospel k záveru, že suma 110 eur je pre žalobcu vzhľadom na charakter veci primeranou náhradou za spôsobenú nemajetkovú ujmu a v prevyšujúcej časti vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovie, rozsudok zmenil a žalobu zamietol (§ 388 CSP).

2.6. O trovách celého konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 1 a ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 CSP, keď zohľadnil, že výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Mal za to, že ho nemožno zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné považoval rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. V tejto súvislosti zdôraznil nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 225/2020 z 27. augusta 2020, zverejnenom v Zbierke nálezov a

uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2020.

3. Na dovolanie žalovanej odôvodnené podľa § 420 písm. f) CSP Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením z 30. apríla 2024 sp. zn. 1Cdo/5/2024 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. marca 2023 sp. zn. 6Co/3/2023 v dovolaní napadnutej časti trov konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Urobil tak z dôvodu, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní žalovanej (§ 387 ods. 3 CSP). Dovolací súd konštatoval, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k trovám konania je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, a to do takej miery, že došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd odvolaciemu súdu uložil v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

3.1. Najvyšší súd Slovenskej republiky doplniacím uznesením z 29. januára 2025 sp. zn. 1Cdo/5/2024 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. marca 2023 sp. zn. 6Co/3/2023 vo zvyšnej časti odmietol.

4. Krajský súd v Prešove uznesením z 24. apríla 2025 sp. zn. 6Co/39/2024 (v poradí druhým rozhodnutím) vec opätovne prejednal a rozhodol o odvolaní žalovanej proti výroku o trovách konania rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným rozhodnutím v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

4.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že je nepochybne preukázané, že ide o vec patriacu do skupiny viacerých vecí s rovnakým skutkovým a právnym základom, ktoré sú prejednávané na Okresnom súde Svidník a v toto smere poukázal na to, že otázka náhrady trov konania v týchto veciach bola predmetom prieskumu tak odvolacieho súdu, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci II. ÚS 233/2022, pričom Ústavný súd v uznesení z 24. mája 2022 uvedenej spisovej značky konštatoval, že možno konštatovať plný úspech žalobcu v spore o ochranu proti zásahu do jeho osobnostných práv, ak súd skonštatuje takýto zásah, pričom za tejto situácie patrí žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásad úspechu. Zároveň Ústavný súd konštatoval, že z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Do pozornosti odvolací súd dal, že aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 225/2020 z 27. augusta 2020, zverejnenom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2020 konštatoval cit.: „V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.“ Obdobne rozhodol ústavný súd vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 24/2021, II. ÚS 225/2020, II. ÚS 399/2019, III. ÚS 475/2018, II. ÚS 397/2020. Z týchto názorov Ústavného súdu vychádzal i odvolací súd v otázke náhrady trov konania a uviedol, že zo znenia § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (advokátskej tarify do 31. 12. 2023) vyplýva, že tarifnou hodnotou je suma 1.000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy a suma 2.000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy. Okolnosť v akej výške v konečnom dôsledku táto náhrada nemajetkovej ujmy bude priznaná, nie je právne významná z pohľadu nárokov na náhradu trov konania. Rozhodujúcou okolnosťou je to, že žalobkyňa mala vo veci úspech, nakoľko zásah do jej osobnostných práv v súvislosti s nesprávnym nakladaním s jej osobnými údajmi, bol zistený, a preto má nárok v zmysle citovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky na plnú náhradu trov konania. Nesúhlasil preto s argumentáciou žalovanej, že žalobkyni ako plne úspešnej strane, čo do základu, patrí plná náhrada trov konania z prisúdenej sumy.

4.2. Odvolací súd v súvislosti s prípadnou aplikáciou dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktorej sa dožadovala žalovaná pripomenul, že všeobecné nariadenie o ochrane údajov (anglicky General Data Protection Regulation, skratene GDPR), plným názvom Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o

ochrane údajov), je nariadenie Európskej únie, ktorého cieľom je výrazné zvýšenie ochrany osobných údajov občanov. Odvolací súd konštatoval, že pre porušenie práva na ochranu osobných údajov a najmä 400-násobné porušenie ochrany GDPR citlivých údajov obyvateľov okresu I. a I. by zvýhodniť porušovateľove práva a jeho majetok bolo nielen nerozumné, ale aj v príkrom rozpore s princípom spravodlivého usporiadania pomerov so zreteľom na priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy a uprednostniť osobu zodpovednú za porušenie práva pred obeťou porušenia osobných údajov podľa presvedčenia odvolacieho súdu je neakceptovateľné. Odvolací súd nepovažoval za dôvod hodný osobitného zreteľa žalovanou tvrdené opakovanie veľkého počtu obsahovo a formálne rovnakých úkonov (žalôb) zo strany žalobkyne pretože rovnaká skutočnosť svedčí aj žalovanej strane, ktorá je teda (stranou) vo viacerých súdnych konaniach s identickým skutkovým aj právnym základom a vo všetkých týchto konaniach ju zastupuje ten istý právny zástupca.

4.3. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalovanej o existencii dôvodu hodného osobitného zreteľa spočívajúcim v tom, že žalovaná bola do súdneho konania reálne donútená v dôsledku uplatnenia neprimeranej sumy vo výške 5.000 eur a takto uplatnená suma jej nedávala možnosť vyhnúť sa tomuto súdnemu konaniu, keď konštatoval, že z úradnej činnosti je známe odvolaciemu súdu, že v tejto skupine prípadov s rovnakým skutkovým a právnym základom ani po opakovanom právoplatnom judikovaní právneho základu nároku iných dotknutých osôb tým istým bezpečnostným incidentom žalovaná stále namietala nielen neprimeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ale najmä popierala samotný právny základ nároku dotknutých osôb, a to napriek stále pribúdajúcim a v súčasnosti už desiatkam rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré danosť nároku dotknutých osôb právoplatne judikovali a pre takýto prípad si žalovaná musí byť dobre vedomá všetkých dôsledkov, ktoré sú s neúspešným sporom spojené, vrátane povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strany. Z týchto dôvodov odvolací súd nezistil ani jeden akceptovateľný dôvod na použitie zmierňujúceho ustanovenia § 257 CSP, a to ani čiastočne v prospech osoby zodpovednej za masívne porušenie osobných údajov podliehajúcej ochrane újmovému právu. Odvolací súd tak rozhodol o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobkyni voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobkyne v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Odvolací súd rozhodol aj o trovách dovolacieho konania podľa § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP a dospel k záveru, že žalovaná síce bola úspešná v rámci dovolacieho konania, keď dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania a vznikol by jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania podľa § 255 ods. 1 CSP, odvolací súd však zohľadnil v tomto prípade dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, spočívajúce v tom, že na žalovanej strane ide o osobu zodpovednú za rozsiahle porušenie práva na ochranu osobných údajov spotrebiteľov a bolo by rozpore s princípom spravodlivého usporiadania pomerov medzi stranami sporu, pokiaľ by jej bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania, obzvlášť za situácie pokiaľ odvolací súd po vrátení veci dovolacím súdom opätovne rozhodol tak, že priznal žalobkyni náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Preto odvolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila § 420 písm. f) CSP. Mala za to, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou v tak zásadnom rozsahu, že takýmto nesprávnym procesným postupom došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu vyčítala, že sa náležite nevysporiadal s problematikou zásady úspechu v spore pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania a považovala jeho rozhodnutie za arbitrárne. Dovolateľka trvala na tom, aby odvolací súd pri určovaní trov konania, ktoré výlučne spočívajú v trovách právneho zastúpenia, využil svoje moderačné právo v zmysle § 257 CSP a trovy konania žalobkyni nepriznal, resp. ich aspoň primerane znížil. Dovolateľka zároveň podotkla, že ak trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, je možné označiť situáciu za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo 6. júna 2019, ako aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3923/2011 z 29. marca 2012, z ktorého relevantnú časť citovala. Ďalej argumentovala tým, že z ňou uvádzanej literatúry ako aj z prezentovaných súdnych rozhodnutí je relevantné posúdenie otázky, či žalobkyni vôbec vznikol za skutkových okolností danej veci nárok na náhradu trov konania a ak áno, v akom

rozsahu. Osobitne to platí v prípade, ak žalobkyňa uplatňovala žalobou 5.000 eur a bolo jej právoplatne priznaných 110 eur, čo je suma niekoľkonásobne nižšia než suma uplatnená žalobkyňou. Takýto prístup by aj vo veciach ochrany osobnosti prehliadal elementárne hľadisko spravodlivého usporiadania vzťahov medzi stranami. Bola názoru, že nožnice medzi žalobkyňou požadovanou čiastkou peňažnej náhrady a judikovanou čiastkou sú v tomto prípade tak široko otvorené, že odôvodňujú legitímnu otázku žalovanej, či vôbec žalobkyni v tomto prípade vznikol nárok na náhradu trov konania a ak áno v akom rozsahu, na ktorú mala žalovaná dostať zo strany odvolacieho súdu jednoznačnú odpoveď. Situáciu, ak trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, je možné označiť za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP. Dovoláním napadnuté rozhodnutie považovala za nedostatočné z dôvodu nevysporiadania sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie o trovách konania, teda za arbitrárne, nepreskúmateľné a nezrozumiteľné. S ohľadom na uvedené navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu konštatovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o trovách odôvodnilo rozsiahlo, podrobne a argumentačne presvedčivo, a preto je žalobkyňa presvedčená, že prípustnosť dovolania v tomto prípade nie je možné oprieť o ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. zamietol.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovoláním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd v uznesení veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia z 29. septembra 2021 sp. zn. IVObo/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania vád zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej

miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Uznesením z 30. apríla 2024 sp. zn. 1Cdo/5/2024 dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. marca 2023 sp. zn. 6Co/3/2023 v časti trov konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie pre vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd mal v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodniť tak, aby bolo zrozumiteľné a presvedčivé. Dovolateľka opätovne namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia o náhrade trov konania, arbitrárnosť vo vzťahu k zásade úspechu v spore a s tým súvisiace neaplikovanie § 257 CSP, ako aj nevysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolaní.

16. Dovolací prieskum v danej veci bol limitovaný posúdením prípadných zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP a nie aj prípadným nesprávnym právnym posúdením veci (§ 421 CSP) - ktoré žalovaná v dovolaní explicitne nenamietala, hoci aj nesprávne právne posúdenie implicitne z obsahu dovolania mohlo vyplývať [§ 124 ods. 1 CSP nesprávne posúdenie miestnej príslušnosti a z toho vyplývajúce dôsledky] - ktoré dovolanie by však vzhľadom na napadnutý výrok odvolacieho súdu ex lege nebolo prípustné (§ 422 CSP). Uvedené platí aj v prípade odvolacieho rozhodnutia o trovách konania, proti ktorému dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je rovnako ex lege prípustné (§ 421 ods. 2 v spojení s § 357 písm. m) CSP). Dovolací súd v neposlednom rade dodáva, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 CSP.

17. Rozhodovanie o trovách konania je v sporovom konaní založené na zásade úspechu v spore vyplývajúcej z § 255 CSP, ktorá sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré jej vznikli. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu ustanovenia § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „existencie dôvodov

hodných osobitného zreteľa“. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne a výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle ustálenej judikatúry (m. m. sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, či 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v konkrétnej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

18. Dovolací súd však dovolateľkou uplatňované vady zmätočnosti tentokrát nepovažoval za opodstatnené. Žalovaná v dovolaní namietala vady rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania, ktorým bola zaviazaná na trovy v plnom rozsahu (trovy niekoľko násobne prevýšili priznanú istinu), pričom odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal aj s jej argumentáciou o potrebe uplatnenia moderačného opatrenia podľa § 257 CSP. Podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP). Výrok o nároku na náhradu trov konania odvolací súd zdôvodnil v bode 19. a nasl. svojho rozsudku najskôr poukázaním na skutočnosť, že v danom prípade ide o vec patriacu do skupiny viacerých vecí s rovnakým skutkovým a právnym základom, ktoré boli prejednávané na prvoinštančnom súde. Otázka náhrady trov konania v týchto veciach bola už predmetom prieskumu (aj) ústavného súdu, ktorý konštatoval, že možno konštatovať plný úspech žalobcu v spore o ochranu proti zásahu do jeho osobnostných práv, ak súd skonštatuje takýto zásah, pričom za tejto situácie patrí žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásad úspechu. Zároveň ústavný súd konštatoval, že z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (II. ÚS 233/2022). Podobne v náleze sp. zn. II. ÚS 225/2020 z 27. augusta 2020 (zverejnenom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2020) konštatoval, že v týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Z rovnakých záverov vychádzal aj odvolací súd, ktorý poukazujúc na znenie vyhlášky č. 655/2004 Z. z. uviedol, že samotná okolnosť v akej výške v konečnom dôsledku náhrada nemajetkovej ujmy bude priznaná, nie je právne významná z pohľadu nárokov na náhradu trov konania. Rozhodujúcou okolnosťou bolo to, že žalobkyňa mala vo veci úspech, nakoľko zásah do jej osobnostných práv v súvislosti s nesprávnym nakladaním s jej osobnými údajmi bol zistený, a preto má nárok na plnú náhradu trov konania. V ďalšom odvolací súd v reakcii na ďalšiu námietku žalovanej interpretoval ustanovenie § 257 CSP, Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR), poukázal na viaceré rozhodnutia ústavného súdu (SR i ČR) a uzavrel, že vzhľadom na opakované skutkové okolnosti porušenia práva na ochranu osobných údajov a najmä 400 násobné porušenie ochrany GDPR citlivých údajov obyvateľov okresu I. a I. by zvýhodnenie porušovateľa kvôli výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bolo nielen nerozumné, ale aj v príkrom rozpore s princípom spravodlivého usporiadania pomerov. Inak povedané bolo neakceptovateľné, aby osoba zodpovedná za rozsiahle porušenie práva na ochranu osobných údajov spotrebiteľov očakávala zvýhodnenie svojho postavenia prostredníctvom rozhodovania o náhrade trov konania. Aj preto bolo podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 257 CSP v danej veci v prospech obchodnej spoločnosti neaplikovateľné. Odvolací súd nepovažoval za dôvod hodný osobitného zreteľa ani žalovanou tvrdené opakovanie veľkého počtu obsahovo a formálne rovnakých úkonov, (žalôb) pretože rovnaká skutočnosť svedčí aj žalovanej strane, ktorá je teda (stranou) vo viacerých súdnych konaniach s identickým skutkovým aj právnym základom a vo všetkých týchto konaniach ju zastupuje ten istý právny zástupca. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalovanej o existencii dôvodu hodného osobitného zreteľa

spočívajúcom v tom, že žalovaná bola do súdneho konania reálne donútená v dôsledku uplatnenia neprimeranej sumy vo výške 5.000 eur a takto uplatnená suma jej nedávala možnosť vyhnúť sa tomuto súdnemu konaniu. Z úradnej činnosti bolo odvolaciemu súdu známe, že v tejto skupine prípadov s rovnakým skutkovým a právnym základom ani po opakovanom právoplatnom judikovaní právneho základu nároku iných dotknutých osôb, tým istým bezpečnostným incidentom, žalovaná stále namietala nielen neprimeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ale najmä popierala samotný právny základ nároku dotknutých osôb, a to napriek stále pribúdajúcim a v súčasnosti už desiatkam rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré danosť nároku dotknutých osôb právoplatne judikovali. Pre takýto prípad si žalovaná musela byť dobre vedomá všetkých dôsledkov, ktoré sú s neúspešným sporom spojené, vrátane povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strany.

19. Podľa názoru dovolacieho súdu ak aj odvolací súd prípadne nereagoval na absolútne všetky námietky dovolateľky, táto skutočnosť nezakladala vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože odvolací súd jednoznačne vysvetlil kľúčové dôvody, ktoré opodstatňovali priznanie nároku na náhradu trov konania žalobkyni proti žalovanej v celom rozsahu, ako aj dôvody, pre ktoré nebolo možné postupovať podľa § 257 CSP. Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) je úplné, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP. V neposlednom rade dovolací súd pripomína, že pokiaľ dovolateľka v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v dovolaní namietala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, tak nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (judikát R 24/2017).

20. Dovolací súd záverom považuje za vhodné zopakovať, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v oprávnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Odvolací súd teda zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho v rozsahu dovolacích výhrad viedli k rozhodnutiu. Jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny alebo právne nekonformný, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné resp. nedostatočne odôvodnené. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany konania, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

21. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

22. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobkyne v spore, ktorej priznal nárok na ich náhradu proti žalovanej v plnom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.